

projectbeschrijving voor de leerkracht

PROJECT WELKOM IN DEN HAAG

Leerlijn Mediacultuur | Thema Onze Stad | Groep 7 en 8 | februari 2018

Klaar voor de start?

- ✓ Gebruik de digitale versie van dit project.
- ✓ Download dit document op je computer voor het beste gebruik.
- ✓ We gaan ervan uit dat je kennis hebt van de [opzet van COH](#).
- ✓ Vraag bij de voorbereiding zo nodig hulp aan je interne cultuurcoördinator of je cultuurcoach (laat je informeren over de scholingsmogelijkheden).
- ✓ Bereid het project bij voorkeur samen met je collega's voor (vergeet de vakleerkrachten niet).
- ✓ Een bezoek aan een voorstelling, tentoonstelling of vaste collectie in een Haagse culturele instelling is van grote meerwaarde. Zie [CultuurSchakel](#) voor het actuele aanbod.
- ✓ Nodig als dat lukt een kunstenaar uit die betrokken wordt bij de uitvoering van het project. Zie [CultuurSchakel](#).
- ✓ Bedenk van tevoren bij welke onderdelen je ouders kunt inschakelen.
- ✓ Je mag het project 'op maat maken', mits je de fasen van het creatieve proces blijft doorlopen.
- ✓ Trek voor het hele project zes tot acht lesmomenten van 45 minuten uit.
- ✓ Kijk ook even op de [Facebookpagina](#) van Cultuuronderwijs op zijn Haags voor meer informatie en het gebruikersplatform.

Inhoudsopgave

1. Informatie.....	1
2. Introductie.....	3
3. Oriëntatie.....	5
4. Opdracht: Op de vlucht.....	7
5. Opdracht: Welkom.....	10
6. Opdracht: Wat vind jij?	13

1. Informatie

Lees ter voorbereiding van de COH-lessen onderstaande informatie over de invulling en het doel van het project en manieren om het project te promoten. Ook zijn hieronder de algemene benodigdheden en de begrippenlijst opgenomen.

Wat doen de leerlingen in dit project?

In deze lessenserie van de leerlijn Mediacultuur met de titel *Welkom in Den Haag* gaan de leerlingen op reis. Niet in de letterlijke zin van het woord, maar ze verplaatsen zich in het leven en de ervaringen van een vluchteling. Den Haag noemt zich de 'Europese stad van recht en vrede'. Humanity House speelt een belangrijke rol in dit project. Velen zijn op de vlucht vanuit hun eigen land. Het is dan fijn om ergens welkom geheten te worden.

Waarom dit project?

Het is belangrijk dat kinderen leren hoe zij hun eigen mening kunnen vormen op basis van de beschikbare informatie en de verschillende bronnen en manieren waar deze informatie uit voortkomt. In 2016 heeft de vluchtelingenproblematiek een grote invloed gehad op de Europese maatschappij. Ook voor leerlingen is dit nu en in de toekomst een wezenlijk onderwerp in hun omgeving.

Doelen

In dit project worden bij de Introductie, de Oriëntatie en de Opdrachten steeds twee kennisdoelen en twee vaardigheidsdoelen benoemd. De volgende houdingsdoelen gelden voor het project in het algemeen:

- realiseert zich dat alle informatie die op internet gezet wordt door iedereen vindbaar is. En dat het belangrijk is bewust om te gaan met privacygevoelige informatie op social media en internet in het algemeen;
- stelt zich met alle zintuigen open voor mediacultuur binnen een thema/onderwerp dat aansluit bij zijn belevingswereld en in binnen- en buitenschoolse activiteiten;
- kan zich bij het experimenteren laten leiden door een manipulerende en onderzoekende houding;
- is trots op zijn resultaten: zowel oriënterend, onderzoekend en uitvoerend;
- heeft een nieuwsgierige, betrokken en onderzoekende houding;
- kijkt met aandacht naar voorbeelden uit de beeldende kunst, diverse media-uitingen en werk van medeleerlingen;
- luistert met aandacht naar ideeën van medeleerlingen.

Promotie

Het project gaat meer leven als er ook buiten de klas aandacht voor is. Denk na over manieren om het project te promoten.

- Stel ouders op de hoogte van het museumbezoek of de komst van de 👤 kunstenaar in de klas.
- Maak flyers voor de eindpresentatie en verspreid deze in de buurt.
- Maak foto's of filmpjes van de diverse presentatiemomenten en deel deze via de schoolwebsite, klassenapp of andere kanalen.
- Zorg dat de redactie van de wijkkrant tijdens de presentatie aanwezig is om een stukje te schrijven.

Algemene benodigdheden

Maak gedurende het hele project gebruik van de volgende ruimtes en materialen:

- klaslokaal of speellokaal
- muziekinstallatie en/of digibord
- digitaal foto- en filmtoestel
- (kleuren)printer
- computer met internetverbinding
- smartphones of tablets

Begrippenlijst Nederlandse taal

Vaktaal

het fragment
de beeldtaal
maatschappijkritisch
begrijpend kijken
de ervaringstour
de pitch
de vormgeving
het medium, de media
de ervaringstour
de digitale nieuwsbrief
de pitch
de cultuur
het werkplan
de doelgroep
de bruikbaarheid
de aantrekkelijkheid
de beeldvorming
de sfeer
de boodschap

Algemene woorden

de vluchteling
de vluchtelingenproblematiek
de ervaringsdeskundige
controversieel
het standpunt
de taalbarrière
de propaganda
dierbaar
waardevol
het onderkomen
de processie
het effect
het aspect
de gelukzoeker
aansluitend
in hoeverre
de visie
de instantie
de formaliteit
de invloed
de bijstand
illegaal

Werkwoorden

communiceren
vluchten
ervaren
projecteren
(kritiek) leveren
wegtrekken
doorlopen
selecteren
weergeven
verwoorden
voordragen
indruk maken
brainstormen
bewust zijn
beïnvloeden
overtuigen
bepalen
manipuleren
verkondigen
(her)monteren

2. Introductie

Kennisdoelen

De leerling:

- leert en ervaart hoe en waarom Google Translate gebruikt kan worden;
- weet dat media invloed hebben op de meningsvorming van mensen
- weet dat er verschillende meningen zijn aangaande items als vluchtelingenproblematiek.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- gaat met zijn klasgenootjes in gesprek over wat het betekent om vluchteling te zijn.

Benodigdheden

- beeldmateriaal: zie bronnen
- schrijfgerei

Aan de slag in de klas

Introduceer het thema op een van de volgende manieren:

- Bekijk en bespreek de volgende teksten op het digibord:

- こんにちは、私の名前はジョンと私はハーグに住んでいます
Vraag de leerlingen wat hier staat. Het is Japans.
- Russisch:
Здравствуйте, меня зовут Джон и я живу в Гааге
- Koerdisch:
Merheba, navê min John e û ez li Lahay dijîn
- Kroatisch:
Pozdrav, moje ime je Ivan i ja živim u Haagu
- Frans:
Bonjour, je m'appelle John et j'habite à La Haye

Gebruik [Google Translate](#) om de uitspraak van de eerste zin te beluisteren. Doe dat vervolgens ook voor de andere talen. Vertaal de zin als laatste in het Engels en dan in het Nederlands. Bespreek met de leerlingen de waarde van taal; als je er niets van begrijpt kun je niet communiceren.

Bespreek met de leerlingen hoe het zou zijn als je door onze stad loopt en je geen Nederlands spreekt of kan lezen. Welke problemen kom je dan tegen?

- In Den Haag wonen veel mensen die van oorsprong niet uit Nederland komen en dus de taal (in eerste instantie) niet spreken en lezen. Denk aan expats, migranten en vluchtelingen. Bekijk en bespreek een fragment van het Jeugdjournaal over kinderen die gevlucht zijn. Bijvoorbeeld:
  - [Jeugdjournaal: Diar en Ajar gevlucht uit Syrië](#)
  - [Jeugdjournaal: Burhan \(12\) is gevlucht uit Syrië](#)

Mogelijke vragen:

- Wat zie je?
- Wat ervaar je (boosheid, verdriet, vreugde)?
- Wat hebben de vluchtelingen bij zich?
- Wat laten ze achter?
- Welke problemen komen ze tegen? Welke problemen hebben ze niet meer?
- Ken je ze zelf vluchtelingen (of zijn leerlingen zelf vluchteling)?

In de media wordt een bepaald beeld geschetst over vluchtelingen. Onderzoek met de leerlingen het beeld dat de leerlingen via de media tot zich krijgen en vergelijk dit met het verhaal van een ervaringsdeskundige. Schakel hierbij ouders of Vluchtelingenwerk in. Misschien zijn er op school vluchtelingkinderen, of zijn er ouders met een vluchtelingenachtergrond, of is er iemand anders in de omgeving die uit eigen ervaring kan vertellen hoe het is om vluchteling te zijn.

Reflectievragen:

- Wat is voor jou het grootste probleem als je de taal niet spreekt?
- Ben je wel eens in een land geweest waarvan je de taal niet spreekt? Hoe heb je dat ervaren en opgelost?
- Wat heeft het meeste indruk gemaakt toen je naar de fragmenten van het Jeugdjournaal keek?
- Hoe kijk jij tegen de komst van vluchtelingen aan?
- Welk beeld schetst het Jeugdjournaal over vluchtelingen?

- Welk beeld schetst de ervaringsdeskundige over vluchten? Waarin verschillen beide verhalen van elkaar?

3. Oriëntatie

Kennisdoelen

De leerling:

- realiseert zich dat communiceren met beeld, film en beeldende kunst niet beperkt wordt door een taalbarrière;
- bekijkt tekeningen van vluchtelingen en ontdekt dat tekenen gebruikt kan worden om nare ervaringen te verwerken;
- kent kunstenaars die vluchtelingen als thema hebben.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- kan zich verplaatsen in de verschillende standpunten vluchtelingen problematiek;
- kan een 'taallose' boodschappenbrief schrijven.

Benodigdheden

- beeldmateriaal: zie bronnen
- scharen
- tijdschriften om uit te knippen
- zachte kleurpotloden
- grijze tekenpotloden
- pastelkrijt
- zachte waskrijtjes (of Pandakrijt)
- lijm voor papier: behangerslijm in een pot met deksel + lijmkwast
- stiften
- A3- en A2-tekenpapier (niet te dun)

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste oriëntatie-onderdelen: het filosofisch gesprek en het uitvoeren van de eerste opdracht.

Het filosofisch gesprek

Voer naar aanleiding van de introductie een filosofisch gesprek. Stel hierbij (een aantal van) onderstaande vragen:

- Wanneer is iets waardevol voor iemand?
- Is iets waardevol als er maar één van is?
- Is iets waardevol als het oud is?
- Wordt iets waardevoller naarmate het ouder wordt? Of juist minder waardevol?
- Is iets waardevol als het een speciale betekenis voor iemand heeft?
- Waaruit bestaat dan die waarde? Is dat een gevoel, of iets anders?
- Is iets dat waardevol hetzelfde of iets anders als iets dat dierbaar is?
- Kan iets dat niet waardevol is dierbaar zijn?
- Als je iets dat je dierbaar is kwijtraakt, kun je het dan vervangen door iets nieuws?
- Stel dat je iets dat je dierbaar is kwijtraakt, maar je herinnert je het nog heel goed. Is de herinnering net zo dierbaar?
- Kan een herinnering ook waardevol zijn?
- Wat is de waarde van iets dierbaars? Of heeft iets dierbaars geen waarde?

Oriëntatieopdracht

Verdiep je met de volgende stappen verder in het thema:

1. Bespreek met de leerlingen het volgende:
Als je de taal van een land niet beheerst, is het lastig communiceren. Met tekenen en beeldtaal (foto's, film, schilderijen) is communiceren altijd mogelijk.
Verdeel de groep in duo's en geef de leerlingen opdracht 'boodschappen te doen' zonder taal te gebruiken. Stel een lijstje samen van mogelijke boodschappen die de leerlingen door middel van een tekeningetje aan elkaar duidelijk moeten maken.
2. Tekenen blijkt ook een manier te zijn om ervaringen te verwerken.
Bekijk en bespreek een aantal tekeningen van jonge vluchtelingen. Google bijvoorbeeld op 'tekening vluchteling'. Welk verhaal wordt er verteld?
3. Bekijk en bespreek een aantal voorbeelden van werk van kunstenaars die vluchtelingen en asielzoekers als onderwerp voor hun kunst hebben. Bespreek welke aspecten ze van de vluchtelingen in beeld brengen: het thuisland, de route, het tijdelijke onderkomen, etc.
  - William Kentridge: Grote processies op muren geprojecteerd; mensen die huis en haard verlaten en op zoek gaan naar een beter bestaan.
  - [Chris de Bode, fotografie](#)
  - [Ad van Denderen, fotografie](#)
  - [Nafiss Niba, film](#)
  - [Karijn Kakebeeke, fotografie](#)
  - [Munir de Vries, illustratie](#)
  - [Henk Wildschut, fotografie](#)
4. Sommige kunstenaars leveren kritiek op hoe er met vluchtelingen wordt omgegaan. Bekijk en bespreek het werk van bijvoorbeeld de kunstenaar [Banksy](#).
Banksy vergelijkt in dit werk de mensenwereld met de dierenwereld. Wat is het effect van deze vergelijking?
5. Onder vluchtelingen zijn ook kunstenaars. Op de website van [De Werkelijkheid](#) is werk van gevluchte kunstenaars te vinden.
Welke aspecten van de vluchtelingenachtergrond van de kunstenaars zie je in het werk terug?

Reflectievragen Oriëntatie Project Welkom in Den Haag

- Hoe verliep het communiceren door alleen te tekenen?
- Wat dacht en voelde je bij het zien van de tekeningen van vluchtelingkinderen?
- Waarin verschilt het beeld van de kunstenaars met de tekeningen van de kinderen?
- Welke kunstenaar spreekt jou het meest aan? Leg uit waarom.

4. Opdracht: Op de vlucht

[tekst 'Deelopdracht 1' uit de informatie voor de leerkracht]

Kennisdoelen

De leerling:

- kent kunstenaars die het onderwerp vluchtelingen en asielzoekers gebruiken in hun kunst;
- weet dat er verschillende invalshoeken zijn voor problemen als vluchtelingen.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- brainstormt over wat een vluchteling over Den Haag moet weten en verwerkt de uitkomsten van de brainstorm onder de titel 'Welkom in Den Haag';
- bereidt een werkplan voor bij het maken van een digitaal informatiepakket.

Benodigdheden

- beeldmateriaal: zie bronnen
- schrijfgerei
- scharen
- postervellen
- scharen
- tijdschriften om uit te knippen
- zachte kleurpotloden
- grijze tekenpotloden
- pastelkrijt
- zachte waskrijtjes (of Pandakrijt)
- lijm voor papier: behangerslijm in een pot met deksel + lijmkwast
- stiften

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren, presenteren en evalueren.

Onderzoek

Bij deze deelopdracht is het mogelijk om:

- een bezoek met de klas te brengen aan Humanity House. Daar kunnen de leerlingen een ervaringstour volgen. Hierin kruipen de leerlingen in de huid van een vluchteling. Hoe is het om alles achter te moeten laten? Hoe is het om te moeten vluchten naar een land waar je de taal niet spreekt?
- een (voormalig) vluchteling uitnodigen via Humanity House of Stichting Vluchtelingenwerk. Deze kan in de klas zijn verhaal vertellen.
- een aantal persoonlijke verhalen van vluchtelingen te bekijken bij [Vluchtelingenwerk](#).

Voer onderstaande stappen in volgorde uit:

1. Bespreek met de leerling de betekenis van de woorden 'vluchteling', 'asielzoeker' en 'gelukzoeker'. Benoem de verschillen en overeenkomsten.

2. Geef de leerlingen de opdracht in groepjes de stad Den Haag te vergelijken met een grote stad waar veel vluchtelingen vandaan komen. Denk aan Kabul, Aleppo, etc. De leerlingen doen onderzoek op internet en beschrijven de beide steden alleen met woorden. Laat de leerlingen direct de woorden opschrijven die ze te binnen schieten bij het zien van een afbeelding. Zorg er wel voor dat Google in Safe Search-modus staat (zie hiervoor zo nodig de handleiding).
3. Bekijk en bespreek met elkaar de uitkomsten van het onderzoek. Benoem de verschillen en overeenkomsten.
4. Zoek nu met Google Afbeeldingen naar beelden van een stad vóór en na een oorlog of een andere ramp waardoor vluchtelingen zijn weggetrokken. Vul hiervoor als zoekopdracht in: '[naam stad] voor en na' of '[naam stad] toen en nu'. Bekijk eerst zelf de foto's voordat u ze met de leerlingen bekijkt en bespreekt. Vergelijk de steden van toen met hoe Den Haag er nu uitziet.
Bekijk aansluitend foto's van Den Haag voor en na het bombardement op Bezuidenhout.
5. De website [De asielzoekmachine](#) is een interactieve documentaire die je op verschillende manieren kunt doorlopen. Elk deel laat een stuk van de reis en eventuele problemen zien waar een vluchteling tegenaan kan lopen. Doorloop samen met de leerlingen een aantal routes of laat de leerlingen in groepjes de site ontdekken.
Tip: bekijk deze site van tevoren zelf, zodat duidelijk is hoe deze werkt. Kies die delen uit waarvan u denkt dat ze de leerlingen aanspreken.
6. Bekijk en bespreek de volgende filmpjes en/of websites:
  - Stichting de Werkelijkheid: [Kunst doorbreekt culturele grenzen](#)
  - [Goedele Mollens](#)
  - [Hartverscheurende portretten van Syriche vluchtelingen](#)
  - [#MovingPeople](#)
  - [Opblaasbare vluchteling](#)
  - Sargasso.nl: [Kunst op zondag, Vluchtelingen](#)
  - [Lydia blijft](#)

Reflectievragen Onderzoek Op de vlucht

- In hoeverre is je beeld over vluchtelingen veranderd? Licht toe.

Uitvoeren

Geef de leerlingen de opdracht om de uitkomsten van de onderzoeken te verwerken in een van de volgende opdrachten:

- Laat de leerlingen een of meerdere foto's selecteren en daarbij een tekst schrijven waarin zij hun visie op vluchten verwoorden.
- Verdeel de leerlingen in groepjes en laat ze samen een bijdrage leveren aan een vluchtelingenkrant. Hierin geven zij hun visie op vluchten weer in beeld en tekst.

Reflectievragen Uitvoeren Op de vlucht

- Welke kunstenaar heeft de meeste indruk op je gemaakt? Licht toe.

- Hoe heb je kunnen laten zien wat je voelde of dacht?
- Ben je tevreden over hoe je je indrukken hebt verwerkt? Licht toe.
- Hoe denken je groepsgenootjes daarover?

Presenteren

- Toon de gekozen foto's op het digibord en laat elke leerling zijn verhaal voordragen bij 'zijn' foto. Ga met de klas in gesprek over de relatie tussen foto en tekst.
- Stel met de resultaten een digitale nieuwsbrief in beeld en tekst samen en verstuur die naar de ouders.

Reflectievragen Presenteren Op de vlucht

- Aan wie buiten de klas zou jij je foto en tekst willen presenteren en waarom?
- Welke foto en tekst hebben de meeste indruk op je gemaakt? Licht je antwoord toe.
- Welke discussie heeft indruk gemaakt? Licht toe.
- Welke keuzes hebben jullie gemaakt bij het opstellen van de nieuwsbrief?
- Sta jij achter de inhoud van de nieuwsbrief? Licht je antwoord toe?

Evalueren

Bespreek met uw leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen:

- Wat heeft de meeste indruk op je gemaakt?
- In hoeverre is je kijk op vluchten veranderd? Hoe kom dat?
- Wie zou jij graag willen vertellen over je ervaringen?
- Kun je met beeld en tekst je visie over vluchten voldoende weergeven of heb je nog andere media nodig?
- Als je in WhatsApp of op Instagram zou moeten vertellen wat je geleerd hebt, hoe zou dat bericht er dan uit zien?

5. Opdracht: Welkom

In deelopdracht 2 maken de leerlingen een digitaal welkomspakket voor vluchtelingen over Den Haag. Na afronding van dit pakket worden deze op een website gezet. Bovendien worden de pakketten gepresenteerd ('gepitch') en wordt bekeken in hoeverre de gemeente en mensen buiten Den Haag de welkomspakketten geschikt vinden.

Kennisdoelen

De leerling:

- leert hoe een digitaal informatiepakket gemaakt wordt en ingezet;
- weet wat een pitch is en wanneer een pitch kan worden ingezet.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- bereidt een werkplan voor bij het maken van een digitaal informatiepakket;
- maakt een digitaal informatiepakket voor een vluchteling in Den Haag en gebruikt hierbij voornamelijk beelden en tekens i.v.m. de taalbarrière.

Benodigheden

- beeldmateriaal: zie bronnen
- diverse digitale apparaten
- scanner
- scharen
- tijdschriften om uit te knippen
- zachte kleurpotloden
- grijze tekenpotloden
- pastelkrijt
- zachte waskrijtjes (of Pandakrijt)
- lijm voor papier: behangerslijm in een pot met deksel + lijmkwast
- stiften
- A3- en A2-tekenpapier (niet te dun)

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren, presenteren en evalueren.

Onderzoek

1.

Geef de leerlingen de opdracht om in groepjes te brainstormen: wat moet een vluchteling die bij jou in de wijk komt wonen, weten over onze stad? Bespreek in ieder geval:

- Waar vind je vrienden?
- Waar kun je je ontspannen (sporten, spelen, natuur, etc.)?
- Waar kun je met cultuur in aanraking komen (Koorenhuis, Cultuurschakel, musea, theaters, muziek, etc.)?
- Waar doe je boodschappen en koop je kleding en huishoudelijke artikelen?
- Wat moet je in ieder geval gezien hebben om een goed beeld van Den Haag te hebben?
- Welke officiële instanties moet je kennen om formaliteiten te regelen (gemeentehuis, scholen, etc.)?

Noteer de uitkomsten van de brainstorm op een brainstormboard met als titel 'Welkom in Den Haag'.

Reflectievragen Onderzoek Welkom

- Welke bijdrage heb jij geleverd aan de brainstorm en ben je daar tevreden over?
- De vluchtelingen spreken en lezen waarschijnlijk geen Nederlands. Was het lastig om dat te bedenken? Hoe was het om voornamelijk met afbeeldingen te moeten werken?
- Heb je zelf wel eens ervaren om in een stad te zijn waar je de taal niet sprak? Welke problemen kwam je tegen en hoe heb je die opgelost?

Uitvoeren

Geef de leerlingen de opdracht om in groepjes een digitaal pakket te maken voor vluchtelingen die voor het eerst in Den Haag komen: 'Welkom in Den Haag'.

Elk groepje kiest een doelgroep: 6-12 jaar, 12-18 jaar of volwassenen.

De leerlingen gebruiken hiervoor de resultaten uit de brainstorm. Belangrijk is dat ze zich ervan bewust blijven dat de vluchtelingen geen Nederlands spreken en het welkomspakket voornamelijk uit beelden en tekens moet bestaan. Bekijk ter inspiratie op internet voorbeelden via Google ('pictogrammen') en WhatsApp (bij 'invoegen emoticons, pictogrammen en tekens').

1. Ieder groepje maakt een eenvoudig werkplan van maximaal één A4, met:
  - doelgroepkeuze
  - sfeer (informerend, enthousiasmerend, zakelijk, warm, etc.)
  - inhoud
  - vorm en vormgeving van het pakket
  - taakverdeling
  - planning

De leerlingen moeten zich realiseren dat het welkomspakket digitaal op internet komt te staan. Dit heeft invloed op de verschijningsvorm.

2. Moedig de leerlingen het gebruik van een camera/tablet/mobiel aan om bijvoorbeeld foto's te maken die ze als pictogram gebruiken.
3. De leerlingen stellen het pakket samen aan de hand van het werkplan.

Reflectievragen Uitvoeren Welkom!

- Hoe verliep de samenwerking?
- Hebben jullie je aan het werkplan gehouden of zijn jullie ervan afgeweken?
- Is het pakket geworden zoals jullie dat in eerste instantie bedacht hadden? Licht toe.
- Ben je tevreden over het resultaat? Licht toe.
- Hoe verliep het verzamelen van het materiaal?
- Hoe was het om je in de doelgroep, die de taal niet spreekt, te verplaatsen?
- Vind je jullie uiteindelijke versie geschikt om op internet te plaatsen? Licht toe.
- Is het welkomspakket compleet of zou je er nog iets aan toe willen voegen? Licht toe?

Presenteren

- De groepjes houden een pitch (presentatie) van twee minuten waarin ze hun pakket proberen te verkopen aan de wethouder van SWWS van Den Haag (Het kan ook de groepsleerkracht of een ouder zijn).

- De groepjes presenteren het pakket zonder taal te gebruiken.
- De groepjes versturen het pakket aan iemand buiten de Gemeente Den Haag. Ze bevragen hem over de bruikbaarheid en aantrekkelijkheid van het pakket.

Reflectievragen Presenteren Welkom!

- Hoe verliep de presentatie?
- Welk commentaar gaf de wethouder?
- Welk welkomspakket verraste het meest?
- Zijn er ingrediënten in andere pakketten waar jullie zelf niet aan gedacht hadden?

Evalueren

Bespreek met uw leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen:

- Hoe moeilijk is het om zonder woorden onze stad te presenteren?
- Heeft het werken aan dit pakket je beeld van vluchten beïnvloed?
- Heeft het werken aan dit pakket je beeld van de stad beïnvloed?
- Is het jullie gelukt om het pakket de juiste sfeer mee te geven?
- Hoe welkom voelen mensen zich door jullie pakket? Licht toe.

6. Opdracht: Wat vind jij?

In deze laatste deelopdracht ligt de nadruk op de eigen mening. De leerlingen onderzoeken nogmaals de invloed van de diverse media en kunstuitingen op hun mening. Na deze kennis en alle kennis en ervaringen die de leerlingen hebben opgedaan in de introductie, oriëntatie en de twee eerste deelopdrachten, zijn ze zover hun eigen mening te vormen en deze uit te dragen. Wat vinden zij nu eigenlijk van de vluchtelingenopvang? Zij laten dit zien met gebruik van een zelfgekozen (digitaal) medium.

Kennisdoelen

De leerling:

- weet wat manipulatie van beeld en verhaal betekent;
- beschikt over voldoende kennis en informatie over vluchtelingen om een eigen mening te kunnen vormen.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- verbeeldt op zelf gekozen wijze (foto's , film, vlog, enz.) zijn mening over vluchtelingenopvang op basis van een aantal stellingen;
- houdt een pitch waarin hij zijn eigen mening over vluchtelingenopvang kenbaar maakt m.b.v. zijn gemaakte beeldmateriaal.

Benodigdheden

- beeldmateriaal: zie bronnen
- diverse digitale apparaten
- scanner
- scharen
- tijdschriften om uit te knippen
- zachte kleurpotloden
- grijze tekenpotloden
- pastelkrijt
- zachte waskrijtjes (of Pandakrijt)
- lijm voor papier: behangerslijm in een pot met deksel + lijmkwast
- stiften
- A3- en A2-tekenpapier (niet te dun)
- geprinte afbeeldingen

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren, presenteren en evalueren.

Onderzoek

De beeldvorming over vluchtelingenopvang wordt sterk bepaald door de maker van het beeld. Kunstenaars geven een ander beeld dan journalisten en verslaggevers. Ook maakt het uit of kunstenaars zelf vluchteling zijn of vluchtelingen als onderwerp van hun kunst hebben.

1. Geef leerlingen de opdracht om te onderzoeken hoe deze verschillende makers de vluchtelingen in beeld brengen.

Voorbeelden van beelden uit de media:

- Google Afbeeldingen: [🔗 'vluchtelingen in de media'](#)

Voor voorbeelden van kunstenaars: zie introductie en deelopdracht 1.

2. Maak de leerlingen erop attent dat niet alles wat je op internet ziet, waar is. Beelden kunnen worden gemanipuleerd. Ze kleuren daarmee makkelijk de mening van de kijker. Bekijk bijvoorbeeld:
  - [Mediamanipulatie m.b.t. vluchtelingen](#) (YouTube)
  - [Universiteit van Nederland: Waarom kloppen de verhalen die jij vertelt vaak niet?](#) (YouTube)
  - [The Guardian's 1986 Point of View advert](#)
  - [Angstmonitor: 5 vluchtelingenfabels die angst aanwakkeren](#)

3. Laat de leerlingen het volgende onderzoeken:
  - Welk medium gebruikt de maker?
  - Is het beeld gemanipuleerd? Waarom zou iemand dat doen? Wat is het voordeel en wat is het nadeel?
  - Wat is de boodschap van de maker?
  - Wat is sfeer van het beeld?

Reflectievragen Onderzoek Wat vind jij?

- Waarin verschilt het beeld van de kunstenaar met dat van de verslaggever en journalist?
- Wat vind jij van beeldmanipulatie?
- Heb je zelf weleens te maken gehad met beeldmanipulatie? Hoe heb je dat ervaren?
- Wat is het effect van de verschillende perspectieven van de verschillende makers op hetzelfde onderwerp?
- Bestaat er één waarheid? Licht toe.

Uitvoeren

Geef de leerlingen de opdracht om in groepjes een door de leerkracht gegeven mening over de vluchtelingopvang te verbeelden. Ze kiezen zelf een medium: een fotoreeks, een (promotie)filmpje, een nieuwsitem, een affiche, een paginagrote krantenadvertentie, voorpagina van een krant of een vlog.

Inventariseer verschillende uitspraken en visies over de vluchtelingopvang. Denk bijvoorbeeld aan:

- stop vluchtelingopvang, al het geld naar de zorg
- iedereen een vluchteling in huis
- opvangen is makkelijker dan wegsturen
- pas vluchtelingopvang als iedereen uit de bijstand is
- geen mens is illegaal
- vluchten voor de vluchtelingen

Reflectievragen Uitvoeren Wat vind jij?

- In hoeverre herken je de mening in het beeld of de beelden?
- Was het moeilijk om de mening te verbeelden?
- Wat vind je van de aangereikte mening?
- Hoe verliep de samenwerking?
- Hoe kijk je nu tegen berichten in de media aan?

Presenteren

Geef de leerlingen de opdracht om aan de hand van hun gemaakte product de aangereikte mening in duo's in een pitch van 1- 2 minuten te verkondigen.

Reflectievragen Presenteren Wat vind jij?

- Hoe moeilijk is het om een standpunt te verdedigen waar je niet achter staat?
- Welke rol speelden de beelden in het verkondigen van jouw 'mening'?
- Hoe verliep de samenwerking?
- Wat is de invloed van dit project op jouw meningsvorming over vluchtelingenopvang?
- Welke tops en tips heb je voor de andere groepjes? En voor je eigen groepje?

Evaluëren

Bespreek met uw leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen:

- Wat is de kracht van beeld?
- Wat is de kracht van woord?
- Hoe sta jij tegenover het manipuleren van beelden (van photoshopen tot het opnieuw monteren van filmbeelden)?
- Is het manipuleren van beelden altijd fout?
- Welk resultaat van je medeleerlingen heeft de meeste indruk op je gemaakt? Waarom?
- Is jouw kijk op dat wat je ziet op tv, in de krant of op internet, veranderd? Licht toe.

